

TALLER DE PRIMÀRIA: DIVERTEIX-TE AMB L'ART

0. Centre d'interès

En aquesta ocasió el centre d'interès serà l'exposició del Museu «Carlos Garaicoa. Tota utopia passa per la panxa» on l'arquitectura, amb la ruïna com a agreujant i *leitmotiv*, ha estat l'eix conductor de la poètica de Carlos Garaicoa des de fa ja trenta anys.

Darrere tota ciutat contemporània hi ha un passat –i un present– de violència, d'abús, d'usurpació, que va més enllà de les persones i afecta els animals desplaçats i les plantes arrasades, que s'estén a l'aire contaminat, als recursos sobreexplotats. S'implica trobar el model de coexistència harmoniosa entre l'ésser humà i la natura.

Durant l'activitat i a partir de les obres de Garaicoa reflexionarem sobre la nostra relació amb l'espai urbà i projectarem la nostra ciutat ideal.

“Un nin que des de petit hagi après a dialogar amb allò que l'envolta, que sàpiga interpretar i donar sentit als diferents elements, tant als físics com als socials, serà un ciutadà amb més capacitats per comprendre la Ciutat i apropiar-se d'ella. Serà un ciutadà més sensible a l'hora d'adonar-se d'allò que no funciona i provoca malestar o conflicte, o del que cal aprendre a respectar. Al mateix temps, estarà més preparat per participar de manera responsable en la dinàmica ciutadana” (Cita de Morales a POURAILLY, 2015:14).¹

1. Destinataris

Alumnes de primària.

2. Objectius

2.1 Objectius generals

- Viure el museu com un espai de diàleg i construcció de noves experiències.
- Descobrir l'espai museístic i aprendre a comportar-se dins ell.
- Descobrir l'art contemporani i les seves capacitats expressives.
- Fomentar la llibertat expressiva i el respecte vers les opinions dels altres.
- Fomentar l'esperit crític.

2.2 Objectius específics

- Reconèixer diversos llenguatges de l'art contemporani.
- Aprendre a mirar i a descriure el que veiem.
- Potenciar la capacitat d'imaginar i la creativitat.
- Reflexionar sobre el passat, present i futur a partir de la ciutat i la seva arquitectura.
- Establir estratègies de disseny de l'espai públic.

---

¹ POURAILLY, M. (2015): “Espacio público y formación integral en la infancia” en tesis UPC. Barcelona

3. Continguts

- La diversitat de llenguatges artístics.
- Les diverses representacions del món en la seva contemporaneïtat.
- L'ús de l'art contemporani com a element de lluita i reivindicació.
- L'ús de materials quotidians i reutilitzats en l'art contemporani.
- El disseny de les ciutats.
- Ús de la ciutat.
- Relació entre natura i espai urbà.

4. Activitat prèvia – Preparació de la visita a l'aula

És important, per tal de garantir la bona marxa de la visita, així com els resultats que en volem extreure, que els i les alumnes tinguin uns mínims coneixements d'on aniran i què veuran. Per tant, recomanem dedicar un temps a l'aula amb anterioritat a la visita per tal de situar els i les alumnes.

Per tal de poder dur a terme aquesta preparació es pot visitar el web del Museu www.esbaluard.org amb l'alumnat amb participació i comentaris en veu alta per part seva.

Es recomana també fer una investigació sobre l'evolució arquitectònica del barri del vostre centre escolar i en concret, si n'hi ha, d'algunes de les architectures més emblemàtiques: *Ha sofert canvis el barri i la seva planificació? Quins canvis? Quines son les causes del canvi? I les conseqüències?, Hi ha algun edifici emblemàtic al barri? Quina és la seva història? Com ha evolucionat l'edifici (a nivell arquitectònic, utilització...)? Hi ha espais de trobada al barri? (places, parcs) Està present la natura al barri? Com? Ha evolucionat aquesta presència?...entre d'altres possibles qüestions a tractar.*

Durant la visita es treballaran una selecció d'obres de l'exposició «[Carlos Garaicoa. Tota utopia passa per la panxa](#)» que faran que els i les alumnes reflexionin des de la seva experiència sobre el concepte de ciutat contemporània, les seves causes i conseqüències, els vincles i relacions amb l'àmbit polític, social i ecològic, entre d'altres.

5. Responsabilitats del professorat

Per dur a terme la visita adequadament i potenciant el màxim aprenentatge de tot l'alumnat es demana que abans de la visita s'ha de fer arribar el qüestionari previ a l'equip educatiu del Museu -enllaç que adjuntem al correu -, per conèixer les característiques del grup, i en cas d'alguna necessitat poder-la adaptar.

Durant la visita us demanem que no es delegui la responsabilitat als educadors del Museu, sinó que el professorat responsable del grup estigui actiu, és a dir, que ajudin a guiar el grup i a respectar les normes del museu. Durant el taller suggerim que els i les docents prenguin part activa en els grups de feina que s'articularen.

6. La visita

6.1 Temporalització

La visita al Museu té una durada de 3 hores (de les 10h a les 13h). Durant la visita es preveu un temps d'esbarjo i berenar als patis del propi Museu. Les tres hores són necessàries i molt importants per poder realitzar el taller amb temps i poder-lo exposar, ja que és una part important en el desenvolupament de l'activitat. En cas d'haver de marxar abans d'hora convé que es faci saber prèviament a la visita. En cap cas es podrà escurçar l'activitat més de 20 min.

6.2 Descripció de l'activitat

L'activitat consta d'una primera part de recorregut i una part pràctica a l'espai tallers del Museu després de l'esbarjo.

A partir de les obres mostrades a l'exposició «Carlos Garaicoa. Tota utopia passa per la panxa» podem observar com utilitza la ciutat com espai simbòlic, com una columna vertebral que es va fent fallida amb el perill de pèrdua absoluta.

Posteriorment, a l'espai de tallers del Museu es realitzarà una activitat pràctica i plàstica on es reflexionarà sobre la ciutat ideal i es vincularà aquesta com a un cos contenidor de la ciutat.

6.3 Metodologia

L'activitat està dissenyada per un sol grup classe amb un màxim de 30 alumnes. Treballem des de la interdisciplinarietat, la transversalitat i la valoració dels sabers dels i les alumnes.

La visita serà molt dinàmica i participativa, sempre donant la paraula a l'alumnat. El punt de partida per a la interpretació d'obres, d'imatges i de representacions diverses, són les vivències dels i les alumnes contemplades com a font d'aprenentatge. Fomentem sempre el respecte vers les opinions dels altres. Es compta durant l'activitat amb el suport de material didàctic adequat al cicle.

7. Activitat posterior a la visita a l'aula

Una vegada acabada la visita, us enviarem per correu electrònic un enllaç a un formulari de valoració sobre la visita per tal de conèixer la vostra opinió amb la finalitat de continuar millorant. Agrairíem que trobeu un moment per poder emplenar-ho.

Es proposen una sèrie d'activitats al voltant d'algunes obres de l'artista que hem vist a l'exposició per completar la visita:

- *Tota utopia passa per la panxa*
Es tracta d'un gran conjunt de pots de vidre en els quals s'han introduït maquetes de fusta d'edificis imaginaris, materials fòssils i ingredients alimentaris - cereals, olis, fruites, verdures, carbó, pedres, fusta-. Encara que els pots de vidre funcionen com a càpsules que impedeixen l'intercanvi amb el món exterior, la seva transparència revela el contingut com si fossin components de laboratori. Una espècie d'estructura jeràrquica de poder que posa el focus en l'actual crisi humanitària/alimentària,

intensificada després de la pandèmia i la guerra d'Ucraïna, i en la lluita pels cereals i els aliments bàsics.

Proposta: Crear i dissenyar de manera grupal a l'aula l'obra *Tota utopia passa per la panxa* seleccionant els continguts que aniran dintre dels contenidors i establint ponts, lligams entre ells. Detectar quins elements de la nostra vida quotidiana són importants, imprescindibles i voldríem conservar. Però a la vegada reflexionar sobre el perill d'aïllar-los i per tant veure com podem establir connexions entre ells.

- *Sèrie «Arqueològica»*

A mitjan anys noranta, va començar a treballar combinant les seves fotografies documentals de les ruïnes havaneres amb dibuixos realitzats a posteriori, que complementaven aquests espais en forçada decadència amb variacions imaginatives, propostes de restauració i simulacres varis. En el passat, aquests díptics han estat anomenats utòpics i també profètics. En aquesta ocasió, el dibuix s'avança a la fotografia, com ensomni o malson, sotja o sospita l'estat de precarietat i deterioració del teixit urbà. Com un quadern de notes d'un arqueòleg que arriba a un paratge llunyà i alienat amb l'objectiu d'aprehendre'l, aquesta obra intenta captar d'un sol gest el contrast -i la proximitat- entre realitat i ficció, o entre subjecte i objecte, i de pas guarda en sí un amagat memento de la presència humana inerme davant el pas de l'adversitat i del temps.

Proposta: Crear la vostra *Sèrie «Arqueològica»* sobre els edificis del barri de la vostra escola o del vostre barri, en el cas que sigui diferent al del centre educatiu. Es facilita a cada alumne una imatge en blanc i negre i ells han d'intervenir en l'obra i dibuixar damunt d'ell afegint elements/colors/formes que completen per a ells l'edifici, reinterpretant així l'arquitectura i creant un possible edifici del futur.